

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавська державна аграрна академія

Кафедра бухгалтерського обліку та економічного контролю

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-
ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

***Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції, присвяченої пам'яті професора,
заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка***

ПОЛТАВА 2020

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

УДК 657: 332.025.12 : 65.014.1

А 43

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції. м. Полтава, 31 березня 2020 року. Полтава, 2020. 474 с.

Редакційна колегія:

Дорогань-Писаренко Л. О. – к.е.н., доцент, професор кафедри економічної теорії та економічних досліджень, декан факультету обліку та фінансів.

Канцедал Н. А. – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, заступник декана по денній формі навчання зі спеціальності «Облік і оподаткування».

Плаксієнко В. Я. – д.е.н., професор, завідувач кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю.

Яловега Л. В. – к.е.н., доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю.

Лега О. В. – к.е.н., доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю.

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, ветерана Великої Вітчизняної Війни, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка.

У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

Матеріали друкуються в авторській редакції.

Автори опублікованих матеріалів несуть повну відповідальність за підбір, точність наведених фактів, цитат, економіко-статистичних даних, галузевої термінології, інших відомостей.

Рекомендовано до друку Вченою Радою факультету обліку та фінансів Полтавської державної аграрної академії (протокол № 8 від 16.03.2020 р.).

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

	<i>Демочко Ж. Ю., Коваль А.</i>	
	<i>Науковий керівник – Прийдак Т. Б.</i>	
ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ.....		39
	<i>Єрмолаєва М. В., Левченко З. М.</i>	
ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ ВІДОБРАЖЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ ПОДІЙ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ.....		41
	<i>Жук В.М.</i>	
ДО ПИТАННЯ «ЗНИКНЕННЯ» БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ.....		43
	<i>Зєвакова А.О.</i>	
	<i>Науковий керівник – Яловега Л. В.</i>	
ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ВИБУТТЯ ЗАПАСІВ.....		45
	<i>Іващенко В. А., Гусаренко Н. Ю.</i>	
	<i>Науковий керівник – Мац Т. П.</i>	
ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРОВЕДЕННЯ СУДОВО- БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ЕКСПЕРТИЗИ РОЗРАХУНКІВ ЗА ВИПЛАТАМИ ПРАЦІВНИКАМ.....		47
	<i>Каленчук Ю. В.</i>	
	<i>Науковий керівник – Яловега Л. В.</i>	
БЮДЖЕТУВАННЯ ЯК СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ ДІЯЛЬНІСТЮ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ.....		49
	<i>Камбулова О.В.</i>	
	<i>Науковий керівник – Лега О. В.</i>	
СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКУ НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ.....		52
	<i>Камбулова О.В.</i>	
	<i>Науковий керівник – Яловега Л. В.</i>	
УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ІНФОРМАЦІЙНА СИСТЕМА УПРАВЛІННЯ.....		55
	<i>Карпенко Н. Г.</i>	
ОПТИМІЗАЦІЯ ОБЛІКУ ВИТРАТ ОПЕРАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....		57
	<i>Карпенко О.В., Плікус І.Й., Головіна Д.В.</i>	
ВІД ТРАДИЦІЙНОГО БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДО DIGITAL ОБЛІКУ.....		60

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

1. Організація бухгалтерського обліку : навч. посібник ; під ред. В. С. Леня. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. – 696 с.
2. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-IX від 16 липня 1999 р. *Верховна Рада України*. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/site2/p_bills_stand_laws.
3. Пушкар М. С., Щирба М. Т. Теорія і практика формування облікової політики : монографія. Тернопіль : Карт-бланш, 2010. – 260 с.
4. Сук Л., Сук П. Організація обліку розрахунків з підзвітними особами. *Бухгалтерія в сільському господарстві*. 2009. № 11. С. 33–40.

Єрмолаєва М. В., к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава
Левченко З. М., к.е.н., доцент, професор кафедри бухгалтерського обліку та економічного контролю, Полтавська державна аграрна академія, м. Полтава

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ТА ОБЛІКОВІ АСПЕКТИ ВІДОБРАЖЕННЯ НАДЗВИЧАЙНИХ ПОДІЙ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ

Сільське господарство є найголовнішою стратегічною галуззю економіки будь-якої країни. Саме від рівня розвитку аграрного бізнесу та супутньої інфраструктури залежить продовольча безпека держави. Слід зазначити, що саме сільське господарство є галуззю економіки, яка найбільш залежить від природньо-кліматичних умов тієї місцевості, в якій відбувається процес виробництва продукції. Сучасна наука стверджує, що глобальні зміни клімату в світі суттєво впливають на розвиток агровиробництва, зокрема на галузь рослинництва.

Аграрна наука зазначає, що головною проблемою, що виникає внаслідок глобального потепління є аридизація – «це природний і одночасно антропогенний процес, що відбувається на значних просторах Землі і полягає в прогресуванні зменшення зволоження території, незворотній зміні ґрунтового і рослинного покривів у бік ксерофітизації і зниженні біологічної продуктивності. В екстремальних умовах це може призвести до повного руйнування біосферного потенціалу, значного погіршення умов існування та господарської діяльності людини» [1].

Внаслідок впливу процесів аридизації вже 17 регіонів України за останній час увійшли до складу зон ризикованого землеробства [2]. Це означає, що виробники сільськогосподарської продукції кожного року можуть постраждати від недостатнього зволоження і понести значні матеріальні витрати та втрати урожаю. Крім того, в процесі господарської діяльності

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

можуть статися інші незаплановані природно-кліматичні або техногенні події, які можуть суттєво вплинути на рівень прогнозованих доходів підприємців, а у бухгалтерської служби підприємства виникає необхідність облікового відображення таких подій та їх наслідків.

Зазначені події в сільському господарстві можна вважати надзвичайними, але останні зміни облікового законодавства спровокували певні проблеми в цьому питанні. В першу чергу, з'ясувалося, що в нормативній базі, яка регламентує бухгалтерський облік, відсутнє в цілому поняття надзвичайної події. На це звертають увагу Н. М. Гудзенко та М. М. Настенко [3].

Аналіз нормативних документів показав, що термін «надзвичайна подія» трактують нормативні документи, які регламентують облік і звітність в цивільній авіації та Державній кримінально-виконавчій службі України.

Звісно, це трактування надзвичайної події має специфічний зміст і характеризує такі події, які можуть статися у специфічній сфері діяльності. Якщо розглядати сільське господарство як вид діяльності, де можливі надзвичайні події, необхідно враховувати особливості саме аграрного бізнесу. Трактування сутності надзвичайної події, яке найбільше відповідає аграрному бізнесу, можна побачити у Методичних рекомендаціях з аналізу та оцінки фінансового стану підприємств від 28.07.2006 р., затверджених Центральною спілкою споживчих товариств України. Так, під надзвичайною подією розуміють подію, «яка не може передбачитися у рамках звичайної діяльності та відбувається без участі підприємства неперіодично (повені, зсуви, землетруси, пожежі, техногенні аварії тощо)» [4].

Раніше авторами було сформульовано визначення надзвичайної події, яке, на нашу думку, враховує специфіку аграрного бізнесу. Так, надзвичайна подія це «подія природнього або техногенного характеру, яку неможливо передбачити або спланувати в процесі здійснення сільськогосподарської діяльності і яка за своїми наслідками призводить до значних витрат і наносить збитки виробникам та природньому середовищу» [5, с. 101].

На сьогодні у вітчизняній практиці бухгалтерського обліку в сільському господарстві відсутнє поняття надзвичайної події. Фактично надзвичайні події залишилися, а в обліку їх наслідки побачити неможливо. Тому, бухгалтерській службі аграрного підприємства бажано передбачити в Наказі про облікову політику відкриття окремих аналітичних рахунків з обліку втрат і можливих доходів від надзвичайних подій, що можуть мати місце у виробничій діяльності.

Список використаних джерел

1. Шаблій О., Трохимчук С. Аридизація західного регіону України. *Вісник Львівського університету. Серія географії*. Львів. 1994. Вип. 19. С. 26–31.
2. Пономарьов С. Стандарти сталого землеробства в умовах кліматичних

**III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА
КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ
ПІДПРИЄМСТВОМ»**

змін. *Агробізнес сьогодні*. 2019. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/idei-trendy/item/13814-standarty-staloho-zemlerobstva-v-umovakh-klimatychnykh-zmin.html> (дата звернення 23.03.2020)

3. Гудзенко Н. М., Настенко М. М. Поняття надзвичайної події та особливості відображення її наслідків в обліку. *Облік і фінанси АПК: бухгалтерський портал*. URL: <http://magazine.faaf.org.ua/ponyattya-nadzvichaynoi-podii-ta-osoblivosti-vidobrazhennya-ii-naslidkiv-v-obliku.html> (дата звернення 24.03.2020)

4. Методичні рекомендації з аналізу та оцінки фінансового стану підприємств: затв. ЦССТ України від 28.07.2006 р. URL: <http://consultant.parus.ua/?doc=03GW70327C> (дата звернення 24.03.2020)

5. Ермолаева М. В. Доходы и затраты от чрезвычайных событий – суть и особенности учета в Украине. *Сельское хозяйство – проблемы и перспективы. Сборник научных трудов*. Гродно. 2016. Т. 34. С. 98-102. URL: [https://www.ggau.by/downloads/prints/2016_Sbornik_WAK_\(Ekonomika\)_t34.pdf#page=98](https://www.ggau.by/downloads/prints/2016_Sbornik_WAK_(Ekonomika)_t34.pdf#page=98) (дата звернення 24.03.2020)

Жук В.М., д.е.н., професор,
головний науковий співробітник
відділу обліку та оподаткування,
ННЦ «Інститут аграрної економіки», м. Київ

ДО ПИТАННЯ «ЗНИКНЕННЯ» БУХГАЛТЕРСЬКОЇ ПРОФЕСІЇ

Все частіше ми чуємо «радість колег по сумісних з обліком видах діяльності» щодо зникнення професії бухгалтера у майбутньому. Як правило, вони інтерпретують таку інформацію «з телевізора». Ми ж, обліковці, насправді маємо найперші радіти, що сутність нашої діяльності так швидко адаптується до стрімкого входження людства в інформаційну епоху розвитку. Серед наших колег-економістів ми це зрозуміли й почали відповідно діяти найпершими. Варто згадати, що ще у 80-ті роки минулого століття відомий поціновувач обліково-інформаційного забезпечення менеджменту П. Друкер зазначав, що «саме бухгалтерський облік буде зазнавати найбільших еволюційних змін». Про невідповідність назви нашої професії «бухгалтер» її сутності в кінці ХХ століття писав і відомий теоретик Я.В. Соколов. І справа не тільки у «технологічному» звільненні облікової професії від «паперових книг і реєстрів». Більш вагомим стало розуміння зміни змісту предмету нашої діяльності. Щоправда є серед нас і такі вчені, що до цих пір предметом бухгалтерського обліку вважають «відображення господарських операцій» і цим самим не тільки свої голови але і студентські «залишають» у ХХ столітті.

В інституціональній теорії бухгалтерського обліку, фундаторами якої є

Наукове видання

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-
ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції, присвяченої пам'яті професора,
заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка*

**31 березня 2020 р.
м. Полтава**

Відповідальна за випуск: Лега О. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри
бухгалтерського обліку

Комп'ютерна верстка: Лега О. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри
бухгалтерського обліку